

IK.7013.01.05.2016

Podkowa Leśna 25.02.2016r.

**Sz. P. Minister
Andrzej Adamczyk
Ministerstwo Infrastruktury
i Budownictwa
ul. Chałubińskiego 4/6
00-928 Warszawa**

dot.: warunków projektowania na obszarach wpisanych do rejestru zabytków w świetle warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43 poz. 430 z dnia 14 maja 1999r. z późn. zmianami) na przykładzie Miasta Podkowa Leśna

Szanowny Panie Ministrze

Reprezentując Społeczność miasta Podkowa Leśna, zwracam się do Pana z prośbą o pomoc w problemie, z jakim nasze Miasto boryka się w związku z przyjętą metodyką stosowania warunków technicznych projektowania infrastruktury komunikacyjnej na terenie obszarów wpisanych do rejestru zabytków. Jako Społeczność Podkowy Leśnej liczymy na to, że praktyczne spojrzenie na obowiązujące przepisy w kontekście sytuacji naszego Miasta pozwoli na wydanie interpretacji prawnej, która swoimi zapisami pozwoli na zwiększenie możliwości rozwoju obszarów objętych ochroną konserwatorską – zarówno w odniesieniu do Podkowy Leśnej, jak też, w szerszym aspekcie, do innych jednostek znajdujących się w podobnej sytuacji formalno – prawnej.

Przyczynkiem do powstania niniejszego pisma jest – od lat funkcjonująca – sytuacja prawna Podkowy Leśnej. Nasze Miasto - Ogród jest terenem wpisany do rejestru zabytków Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, (wpis pod nr 1194, z dnia 22 października 1981r.) w zakresie układu przestrzennego obejmującego: parcelację, siatkę uliczną, układ głównych przestrzeni publicznych i układ terenów zieleni.

Sytuacja ta, o ile jest bez wątplenia ważnym elementem kształtującym charakter naszego Miasta, zapewniając mu bezpieczeństwo w zakresie walorów przyrodniczo – architektonicznych, stanowi jednak, zwłaszcza w świetle obowiązujących przepisów z zakresu

projektowania technicznego, istotną przeszkodę w rozwoju Miasta – w tym także w pozyskiwaniu środków finansowych – zarówno ze źródeł krajowych, jak również Funduszy Unijnych. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest skostniałe, a często również niejasne prawo, na podstawie którego prowadzone są inwestycje komunikacyjne.

Podkreślić należy fakt specyfiki naszego Miasta: historycznie rzecz ujmując na terenach administracyjnych Podkowy Leśnej mamy do czynienia z bujną przyrodą, wpisaną w siatkę ulic, na działkach określonych statutem co do ich wielkości, stopnia zabudowy oraz zadrzewienia. W takich warunkach powstały, na przestrzeni lat, kolejne obiekty, które w swojej formie doskonale odzwierciedlały ewolucję polskiej architektury. Mamy tu więc zarówno domy drewniane, nawiązujące w pewnym stopniu do tradycyjnej architektury reprezentowanej np. przez willę „Aida” z końca XVIII w., ale również próbujące w swej ogólnej formie wykorzystać cechy modnego w swoim czasie murowanego stylu dworskiego (willa Karola Bertoniiego 1933) czy też adaptujące cechy również lansowanego w pewnym okresie stylu zakopiańskiego (Domek w Lesie ok. 1930) i wiele innych. Obszar naszego Miasta był od samego początku otoczony szczególną troską kolejnych właścicieli (wymieniając tu chociażby Księcia Michała Hieronima Radziwiłła, czy Stanisława Lilpopa), którzy swoimi działaniami starali się utrzymać delikatną równowagę pomiędzy rozwojem tych terenów a zachowaniem przepięknych walorów krajobrazowych. Zapoczątkowane pod koniec XIX w. starania przyniosły w latach 30. XX wieku efekt w postaci zatwierdzenia statutu Stowarzyszenia Miłośników Miasta – Ogrodu Podkowy Leśnej, która to Organizacja, po wielu latach przymusowego zawieszenia działalności, wznowiła swoją działalność w 1989 roku.

Nasze Miasto jest pod wieloma względami Perełką na skalę co najmniej europejską – co znajduje potwierdzenie w rozlicznych projektach (w tym międzynarodowych) kulturalno – oświatowych realizowanych na terenie Podkowy Leśnej: wystaw, projektów muzycznych, literackich, filmowych, warsztatów przyrodniczych i wielu innych.

Mnogość wydarzeń kulturalnych, ze względu na ich rosnącą popularność, musi być siłą rzeczy powiązana z ciągłym dążeniem do poprawy warunków obsługi tychże imprez – zwłaszcza w kontekście zapewnienia obsługi komunikacyjnej. Co oczywiste – czynności z tym związane nie mogą wpływać negatywnie na szeroko rozumiane klimat i charakter Miasta. Obecne środki techniczne pozwalają na godzenie ze sobą tych elementów w sposób pozwalający zarówno na poprawę warunków realizacji naszych przedsięwzięć, jak również poprzez odpowiednie wyeksponowanie naszym gościom niewątpliwych walorów terenów, o które nasza lokalna Społeczność dba z takim zaangażowaniem.

Realizacja coraz ambitniejszych idei, jakie kształtują się wśród naszych Mieszkańców wymaga jednak odpowiednich nakładów, w tym również finansowych. Przynależność Polski do Unii Europejskiej otworzyła przed nami nowe, szerokie możliwości na pozyskiwanie dodatkowych funduszy, jednakże warunki ich pozyskania niejednokrotnie wiążą się ze

spełnieniem wymagań projektowych, które bardzo często, ze względu na obowiązujące przepisy, związane są z długimi okresami niezbędnymi dla uzyskania wszelkich zgód, pozwoleń, decyzji administracyjnych etc.

Podkreślić należy, że niejednokrotnie mamy tu do czynienia z powtarzalnymi przy okazji większości projektów, wymaganiami. Poszczególne Organy administracji zmuszone są po wielokroć do przeprowadzania tych samych procedur, których wynik (na przykład uzyskanie odstępstwa od obowiązujących przepisów) jest znany, niemniej ich ominięcie czy uproszczenie, ze względu na zapisy ustawowe, nie jest możliwe.

W tym miejscu pragnę wspomnieć o największych bolączkach, z jakimi mierzyć się musi nasza Społeczność:

1. Szerokości istniejących pasów drogowych.

Określone w paragrafie 7 *Rozporządzenia w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie* (Dz. U. Nr 43 poz. 430 z dnia 14 maja 1999r. z późn. zmianami szerokości pasów drogowych określają minimalne dopuszczalne wartości tego parametru na odpowiednio 10m (drogi klasy D - dojazdowe) 12m (drogi klasy L - lokalne). Chroniony poprzez *Ustawę o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* oraz zapisami *Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego* układ urbanistyczny Miasta, z jego istniejącymi szerokościami pasów drogowych, z reguły niespełniającymi wskazanych warunków, wymaga każdorazowo uzyskania niezbędnego – w świetle zapisów *Ustawy Prawo budowlane* – odstępstwa od obowiązujących przepisów. Podkreślić należy, że wszelkie nasze inwestycje uzyskują te wymagane zgody, jednakże czas ich procedowania niejednokrotnie wpływa na znaczne wydłużenie realizacji projektów, co niestety przekłada się na niewykorzystanie w pełni możliwości finansowania realizacji miejskich, lub ich odłożenie w czasie. Podkreślić należy, że nie jest zamiarem władz Miasta ekspansywna gospodarka terenami miejskimi, która w jakikolwiek sposób mogłaby zaszkodzić charakterowi Miasta. Wręcz przeciwnie, w realizowanych projektach staramy się iść z duchem czasu, wprowadzając nowinki techniczne zapewniające dużo lepszą efektywność przy ograniczeniu obszarów inwestycji do niezbędnego minimum.

2. Trójkąty widoczności na skrzyżowaniach dróg

Tak jak w opisanym wcześniej przypadku szerokości pasów drogowych mamy do czynienia z dyktowaną przez obowiązujące przepisy (paragraf 8 ust. 4 *Rozporządzenia w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie*) koniecznością wykupu działek prywatnych pod poszerzenie pasów drogowych. Zmiany takie, zarówno w kontekście ochrony własności prywatnej, niejednokrotnie porośniętej cennymi przyrodniczo okazami drzew i krzewów, jak też w odniesieniu do niewielkiego ruchu pojazdów, często generowanym jedynie przez mieszkańców posiadających swoje posesje przy tych ulicach, stanowią rozwiązania nie

do przyjęcia w warunkach naszego Miasta. Ze swojej strony podejmujemy wszelkie działania, pozwalające na minimalizację zagrożenia pochodzącego od ruchu pojazdów (wprowadzenie oznakowania poziomego i pionowego, spowolnienie ruchu itp.) które mają w konsekwencji zapewnić właściwe bezpieczeństwo przy jednoczesnym pozostawieniu charakteru ulic Miasta bez zmian.

3. Promienie łuków na skrzyżowaniach

Wyżej opisane trójkąty widoczności pozostają w nierozzerwalny sposób związane z określonymi w § 71 *Rozporządzenia w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie* minimalnymi promieniami łuków poziomych na skrzyżowaniach dróg. Często ujęte pod kątami odbiegającymi od preferowanego kąta prostego skrzyżowania generują konieczność radykalnego zmniejszenia wymogów, zmierzającego do ochrony układu urbanistycznego Miasta. I znów – jak w poprzednich przypadkach – należy podkreślić nowatorskie działania mające na celu osiągnięcie warunków bezpieczeństwa nie gorszych, a często lepszych niż osiągnane poprzez literalne wprowadzenie obowiązujących przepisów. Do takich działań należy między innymi zmiana organizacji ruchu, polegająca na wprowadzaniu dróg o jednym kierunku ruchu, która pozwala na wprowadzenie pojazdów na skrzyżowania w taki sposób, ażeby kierowcy mogli korzystać z optymalnych uwarunkowań.

Opisane powyżej sytuacje to jedynie nieliczne przykłady na uciążliwość przepisów, które – dostosowane do przeważającej większości uwarunkowań z jakimi mamy w Polsce do czynienia – nie uwzględniają specyfiki potrzeb takich obszarów jak Podkowa Leśna.

Oczywiście, tworzenie odrębnych przepisów na potrzeby nielicznych obszarów o podobnym do naszego charakterze urbanistycznym, jest mało realna – w całej rozciągłości zdajemy sobie sprawę z tego faktu. Jednakże stoimy na stanowisku, że możliwa jest interpretacja prawna, lub – być może w kolejnym kroku - sformułowanie zapisów prawnych które ułatwią, takim jak my Społecznościom, sprawne funkcjonowanie bez naruszania obowiązujących przepisów. Wystarczającym wydaje się być wydanie stanowiska (wskazanej wyżej interpretacji) lub dodanie zapisów o mniejszych wymaganiach w zakresie obszarów wpisanych do rejestru zabytków – chociażby pod warunkiem wprowadzenia właściwych działań rekompensacyjnych (co, jak wskazano powyżej, jest możliwe na przykład w ramach realizacji projektów stałej organizacji ruchu).

Szanowny Panie Ministrze!

Zdajemy sobie sprawę, że natychmiastowe rozwiązanie kwestii, których ledwie niewielką część opisaliśmy w naszym wystąpieniu, jest z wielu różnych powodów niemożliwe.

Niemniej jednak liczymy, że problemy, które zasygnalizowaliśmy znajdą Pana zrozumienie, a w trosce o jak najlepszy rozwój i promocję nie tylko Podkowy Leśnej, ale całego Kraju, w którym podobnych sytuacji znajdujemy wiele, uda się znaleźć rozwiązania legislacyjne, które pomogą w realizacji - często bardzo ambitnych - pomysłów społeczności lokalnych.

Nie jest naszą intencją rewolucja prawna - taka może, jak wiadomo, przynieść często więcej kłopotów niż korzyści. Ale odrębne podejście do spraw jednostkowych, a mimo to istotnych dla kulturowego wizerunku Polski na pewno jest wykonalne przy zastosowaniu stosunkowo niewielkich nakładów.

Licząc na Pana zrozumienie i pomoc, pozostaję z poważaniem.

z powdzieleniem
BURMISTRZ MIASTA
Podkowa Leśna
Artur Tusiński
Artur Tusiński

Do wiadomości:

1. Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków, 00-373 Warszawa, ul. Nowy Świat 18/20